

ПАРАЋИНАЦ

Гласило Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина

ГОДИНА IV

БРОЈ 6

ДЕЦЕМБАР 2005.

Пет година рада Удружења

50 редовних месечних састанака

После неколико иницијалних састанака, 1998. године основано је наше Удружење а регистровано крајем 2000. године. Отада се редовно састајемо – сваког последњег уторка у месецу, сем у јулу и августу. За ових протеклих пет година одржано је 50 месечних сусрета. На њима обнављамо и негујемо стара, лична, генерацијска и међугенерациска познанства, а успостављамо и нова. Међусобно се информишемо и пратимо догађаје у завичајном крају.

Говоримо Параћина а подразумевамо целу општину и шире од тога, сва насеља и људе на неки начин везане за овај град. Јер ми смо УДРУЖЕЊЕ ПАРАЋИНАЦА и свих ПРИЈАТЕЉА ПАРАЋИНА.

Атмосфера на нашим сусретима је неформална, срдачна, присна и радосна. Њој увек сви подједнако доприносимо а предњаче наши сениори.

Почасно Председништво чине Бранислав-Брана Димитријевић, Миодраг-Мика Марић, Лазар-Лаза Марић и њима придружена Марија-Мара Гајић-Поповић.

Понекад имамо госте, угледне Београђане а најдражи су нам гости из Параћина, који још од иницијалног састанка повремено долазе.

И ми појединачно, групно и колективно одлазимо у Параћин. Личним контактима остварујемо важан циљ – неговање добрих обичаја и пријатељских односа. На тај смо начин у вези са завичајним крајем, ради подршке његовог напретка и даљег развоја.

Удружењу је досад приступило преко 200 људи. Крајем 2002. године одржан је први велики свечани скуп Параћинаца у Београду, са преко 100 присутних чланова и гостију.

Наше гласило „Параћинац“ издајемо повремено, кад наше скромне финансијске могућности допусте. Вађан нам је јер бележи рад Удружења и наших чланова. Тиме нас повезује. Доноси занимљивости из прошлости, али прати и садашњост. Пише и о планирању будућности Параћина.

Секција Удружења за урбанизам и архитектуру била је активно укључена у јавно разматрање нацрта Урбанистичког плана Параћина до 2020. године и просторног плана коридора аутопута.

На скуповима Удружења промовишемо радове писаца наших чланова, писаца гостију и писаца из Параћина. То је богата и готево редовна активност. Параћин и Поморавље најчешћа су тема. Од приложених књига, формира се мала, вредна библиотека. Поменимо неколико аутора и наслова:

Мирко Спасић: „Љубав и мржње“,
Бранислав Ђекић: „Истина о моме животу“

Џо Молер (Милан Кнеселац, живи у Њујорку): „Моји другови“

Миодраг Миган Глигоријевић:

„Приче из Параћина“

Др Бранко Перунић: „Параћин 1815–1915.“

Удружење на редовним месечним састанцима промовише изложбе чланова. До сада су биле:

Изложба слика и промоција монографије Невенке Тескаровић у Атријуму Етнографског музеја.

Изложба слика Жике Прошић у Дому војске.

Изложба слика Драгана Тимотијевића-Белмонда, у галерији „Јединство“.

Изложба фотографија Томе Михајловића у галерији „Спорт“.

**Свим Параћинцима и пријатељима Параћина
чесћишамо Нову 2006. годину и насшујајуће празнике**

**Удружење Параћинаца
и пријатеља Параћина**

2 ПАРАЋИНАЦ

Наша Удружења такође доприноси успешној аформацији писаца и ликовних уметника из Параћина на гостовањима и изложбама у Београду.

Најплоднију сарадњу Удружење је остварило са Позориштем Параћин, значајно доприносећи ванредно успешним узастопним гостовањима у Народном позоришту у Београду три године заредом.

Хомогена трупа позоришних ентузијаста, на челу са Бранимиром Стеванићем, Томицом Ђорђевићем и Јосом Миленковићем, чврсто ослоњена на дугу и плодну традицију своје куће, освојила је одмах, првим наступом, најшири круг нашег чланства, наше пријатеље и наше угледне госте из Београда, на искрену радост домаћина, Народног позоришта. Изведени су: „Сабирни центар“, Душана Ковачевића, 2002. године, „Стјуардесе“, Марка Калкотиа, 2003. и „Каскадер“, Братислава Петковић, 2004. године.

Све три представе су одигране пред препуном салом сцене „Раша Плаовић“ и свака је доживела бурне аплаузе на отвореној сцени. Сваки пут дуго после представе публика се у препуном позоришном холу дружила са глумцима и домаћинима.

У 2002. години Параћинско позориште је, према Годишњаку Народног позоришта најуспешније гостујуће позорите на сцени „Раша Плаовић“. Том успеху је вредан допринос и нашег Удружења. Деловали смо заједнички, сложено и усаглашено. Позориште Параћин, Народно позориште и наше Удружење саградили су културни мост и повезали два града снагом ентузијазма и спрегом активности. Овај снажан импулс Параћин треба да га подржи и унапреди.

Круна сарадње Удружења и Позоришта Параћин представља представа „Дероков рођендан“ аутора Николе Корбутовског. Три представе су Томица Ђорђевић и Слободан Ивановић бриљантно и надахнуто извели у најексклузивнијим београдским просторима: у Римској дворани Библиотеке града, Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ и у Амфитеатру Архитектонског факултета, пред врхунском београдском публиком у којој су били и академици, професори Универзитета, угледни културни радници, колеге и пријатељи, поштоваоци и студенти академика професора Дерока.

Маестрално изведене представе су оставиле дубок, упечатљив утисак на присутне и добиле ласкаве оцене за аутора и извођаче а афирмацију за Параћин из кога потичу.

За протеклих пет година Удружење параћинаца и пријатеља Параћина се непрекидно ширило, гранало своје активности и показало шта може и шта би могло корисно да чини за свој завичајни град, његов углед и напредак. Време је да се наш град определи и изјасни шта је то што може корисно и заједнички да се презима и шта је спреман да подржи.

Желимо да покренемо за Параћин данас можда најважнији задатак формирање регистра, „катастра“ факултетски образованих Параћинаца, као и других стручних и успешних људи у свим областима. Он би обухватио све особе пореклом из параћинске општи-

не, почев од првих историјских података до данас а и због будућности. Стање би се редовно ажурирало. Посао је толико велики да може да се реализује само заједничким снагама.

Живот који не користи искуства прошлости и не тече загладан у будућност нема стабилан и здрав развој. Снага најмоћније реке почива на свакој капи, чак и најмањег извора, јер се свака кап креће у истом правцу и ка истом циљу.

Са задовољством смо дочекали на петогодишњицу оснивања, на нашем редовном, новембарском скупу, одржаном недавно, угледну групу градских челника, који су чинили: Драган Митић, Градски менаџер, Зоран Михајловић, директор Дирекције за изградњу и Горан Веселиновић, директор Јавног Комуналног предузећа.

Упознали смо се, поразговарали на заједничке теме и отворили могућност за даљу, ефикаснију и конкретнију сарадњу.

Након пет година стабилног и продуктивног рада, Удружење је отворено за даље ширење чланства и свих облика сарадње и повезивања са завичајним градом у борби за његов просперитет.

Бранко Радовић
Председник И.О.
Удружења

Др Момир Стефановић
Председник Скупштине
Удружења

Гости из завичаја

Крајем прошлог месеца, тачније 29. новембра, наша Удружења посетили су из нашег Параћина Драган Митић, Градски менаџер, Зоран Михајловић, директор Дирекције за изградњу општине Параћин и Горан Веселиновић, директор Комуналног предузећа.

Они су присуствовали састанку нашег Удружења, које је иначе било веома добро посећено и веома реално говорили о могућностима сарадње између Удружења и завичаја.

Бранко Радовић, председник нашег Удружења, као и неки чланови, веома су сликовито говорили о нашим жељама и о могућностима заједничких активности. Наглашено је обострано да овакви сусрети буду чешћи.

Гости су одмах показали интересовање и нагласили плоднију и разноврснију сарадњу, истичући да могу доста помоћи око једног од најболнијих питања – финансирања нашег „Параћинца“.

И једни и други поздрав или су идеју да се одмах приступи штампању новог броја листа, што је лепо прихваћено и са једне и са друге стране.

Обострано је наглашено да се сарадња између завичаја и Удружења настави и то одмах после нове 2006. године.

Параћин и планови вишег реда

Коридор аутопута

Догод Параћин буде имао проблема са аутопутем дотле ће своје потребе и захтеве морати да одржава на дневном реду свих својих и планова вишег реда. Приликом разматрања нацрта просторног плана коридора аутопута, једина два писана предлога за Параћин потекла су из нашег Удружења. Предлог нашег Удружења обрадио је архитекта Милан Пауновић а други је поднео архитекта Бранко Радовић. Оба смо бранили пред комисијом министарства и тиме су увршћена у документациону основу плана.

У овом броју и „Параћинац“ објављује први а у наредном броју објавиће и други предлог, чиме их увршћујемо у документациону основу свих градских студија и планова.

У време пројектовања аутопута Београд–Ниш урађене су две варијанте могуће трасе пута поред града Параћина. Обе су имале добре и мање добре стране, па је одлучено, како је и урађено, да траса магистрале иде са северне стране града, тангирајући на већем делу насеље у подножју Карађорђевог брда, одвајајући га од његовог природног залеђа.

Грађани памте да је овакав избор, био више наметнут вољом одозго, него што је испоштовано мишљење житеља Параћина, који су очигледно били у праву, онда, као и сада, јер је живот показао све мане овако постављене трасе аутопута.

У овом тренутку је вероватно тешко предвидети измештање положаја трасе, која је неприродно зауставила просторни развој града, који је лимитиран и са југозападне стране постојећом железничком пругом Београд–Ниш и неоговарајућим (подводним), земљиштем за изградњу. Међутим, по нашем мишљењу, и дубоком уверењу, то ће морати да се уради кад-тад, пре или после.

Међутим, град Параћин и његови становници имају још један не мали проблем који је могуће решити овим предлогом планског акта.

То је питање прикључка на аутопут!

Наиме, како је наведено и урађено траса Аутопута иде већим делом уз сам град, поред стамбене зоне и комплекса фабрике стакла, да би се у луку, оштро савила на југ, далеко изван насеља према Нишу, где је изграђена петља прикључка за град, читавих два километра и у ваздушној линији удаљеној од центра насеља. Притом треба имати у виду, да је аутопут прошао, на неких пет стотина метара од средишта града, да би удаљивши се од њега, саобраћај поново враћао градским саобраћајницама назад у контра смеру!!

Без даљњег нелогично али на жалост и штетно.

Прво из еколошких разлога, а друго, из економских.

Параћин је као насебина и као варош израстао на путевима: Античким, Виа Милитарис, а касније на цариградском друму, где су ови прелазили реку Црницу и укрштању са путем према истоку, ка Зајечару и Видину, користећи све погодности транзитног пролаза и задржавања, пре свега за трговину и производно занатство.

Због овакве саобраћајне ситуације, данас путници пролазници заобилазе град, не свративши у њега, сем ако му се директно нису упутили.

Из наведених разлога сматрамо да је граду неопходна једна кратка веза са аутопутем, па предлагемо

да се нови прикључак планира на погодном месту које је најближе градском језеру. Његова реализација вероватно ће сачекати одговарајући економски тренутак, који, надамо се, неће бити далеко. Трошкови припремања грађанског земљишта, у вези са тим, могуће делимично и у простору градског ткива, добрим делом кореспондирају са веома ригорозним захтевима о уклањању објеката у планираној зони са обе стране пута.

Следећа сугестија односи се на заштиту и обележавање историјског места, где и данас постоје видљиви трагови шанчева из првог српског устанка, тачније из времена ИВАНКОВАЧКЕ битке 1805. године. По тим бојевима и боравку Војда на простору изнад Параћина, народ је ово узвишење прозвао „Карађорђево брдо“. Позната је чињеница да се завршни чин битке са Хафиз Пашом одиграо баш на том месту, када је Карађорђево тобција нациљао пашин шатор, ранивши га при томе, што је дефинитивно поколебало несурењеног султановог Везира, да овај напусти Параћин и повуче се са својом ордијом у Ниш, где је два дана касније скончао.

Овај простор треба обавезно ставити под заштиту у предметном плану,

Милан Пауновић

Иванковац

Господару, господару,
пао је један наш брат, други је посечен...
Докле ћемо се тући,
можда смо преуранили...

Нисмо преуранили...

Докле ћемо се тући,
и то овако слаби,
њих је знатно више.

Да то више нисам чуо,
до задњег, до последњег.

Ура, ура, ура!
Тући ћемо се до задњег,
до мене, до тебе...

Док не победимо, повика Вожд,
и јурну...

И победили су Срби,
на Иванковцу, код Параћина.

Александар Корбушовски

Из књиге *Са Вождом и Црњанским по Србији* (Туристичка штампа, 2005)

Књига о руским избеглицама у Параћину

Недавно је у Београду изашла из штампе књига под називом „Осам деценија једне слике“, која говори о животу руских емиграната у Параћину. Аутор издања је новинар и књижевник Никола Корбутовски, чији је отац такође пре осам деценија дошао из Русије.

Књига, коју је издала „Плана турс“ тј. „Туристичка штампа“, доста је скромна по свом укупном изгледу, али веома информативна кад је реч о животу великог броја Руса, који су после Октобарске револуције дошли у овај град, који је имао две велике фабрике, где се могло радити.

Аутор се доста задржава на рад Руса у Теокаровићевој фабрици штофа где се запослила највећа група па и ауторов отац Александар, али се помињу и остали емигранти који су нашли запослење у фабрици стакла па и на другим местима у граду.

Иако су многи подаци уништени или изгубљени, аутор је направио лепу и информативну књигу а при крају публикације објављен је и скроман списак Руса који су живели у Параћину, као и потомака који су још живи и живе у граду на Црници.

„Осам деценија једне слике“ посветио је Корбутовски својим родитељима, оду руском емигранту и мајци Српкињи, који су са много љубави и труда подизали своју децу, унуке и праунуке. На крају поменимо да је веома топао предговор написао књижевник Радомир Мићуновић.

Т.К.

Гости из Торонта

Током лета и јесени ове године, гости нашег Удружења били су Катарина Костић и Првослав Вујчић, песници из Торонта (Канада).

Катарина Костић је председница Удружења наших писаца у Торонту „Десанка Максимовић“, које постоји око тридесет година а Катарина је један од њених оснивача. Аутор је више књига а у нашем Удружењу, за време гостовања, испричала је како живе наши људи у Канади и како ипак имају времена да се баве и уметношћу и литературом. Удружење у Торонту има око 70 чланова. Она је, гостујући у нашем Удружењу, прочитала неколико својих стихова, поздрављена од присутних чланова.

У току лета гост нашег Удружења био је и Првослав Вујчић, такође песник из Канаде. Он је такође казао неколико уводних напомена о свом песништву, а затим је прочитао и песму коју је посветио нашем завичају и члановима Удружења. Ову песму објављујемо у целини.

Раскрсница на Црници

Пролећа Господњеј 2005.
са пријатељима из Параћина
у центру Београда

Из шестог миленија пре Христа
Праисторија прелама врата
Угруван је Параћинац Христа
Са каменом бистом од дуката

Од античке Сарматес станице
Табанају са Војничког пута
Браћа Келти вирови Црнице
Семе земље срб-племенског шкута

Авари и Римљани се ломе
Словени застају у срб / вени
Дочекују турске содоме
Кнеза Лазара повељом снени

Параћинов брод Цариград друма
Иванковцу Карађорђе води
У Извору сеча је зулума
Параћинци мач су ка слободи

Илија барјаком грома маше
Стева писар топом коњак брише
Над мргим турбаном Хафиз-паше
Срб/и/ја светлим плућима дише

Летећи плавим небом Мораве
Цвркућу гнезда буде дечицу
Са Јухора да не забораве
Параћин Европску раскрсницу

Трећи је миленијум у Христу
Небо тражи Параћинца Христа
Кишницом разбацујући бисту
У Црницу од чизме нечисту

У Црницу од грехова чисту

Првослав Вујчић, Торонто (Канада)

Битка на Иванковцу 1805. године

(Поводом двестагодишњице)

Августа 1804. године, када су по наредби Бећир паше побијене дахије, дошло је до разилажења између српских устаника и Порте. Бећир-паша обећао је Србима да ће изградити код султана да добију аутономију, као под Хаџи Мустафа пашом, само ако пристану да се врате својим кућама. Али, Срби су том приликом затражили јемство Аустрије. Паша је одбио овај предлог Срба, јер није желео да Турска зависи од Аустрије. Тада је избила природна тежња српског народа за потпуном независношћу.

Српске делегате који су 1805. године посетили Цариград, најлепше је примио турски министар унутрашњих послова, чак ни летимично није прегледао молбу, а рекао је да ће њихова ствар бити повољно решена. Међутим, нишки везир Хафис паџа био је већ постављен за београдског везира, са задатком да силом угуши устанак.

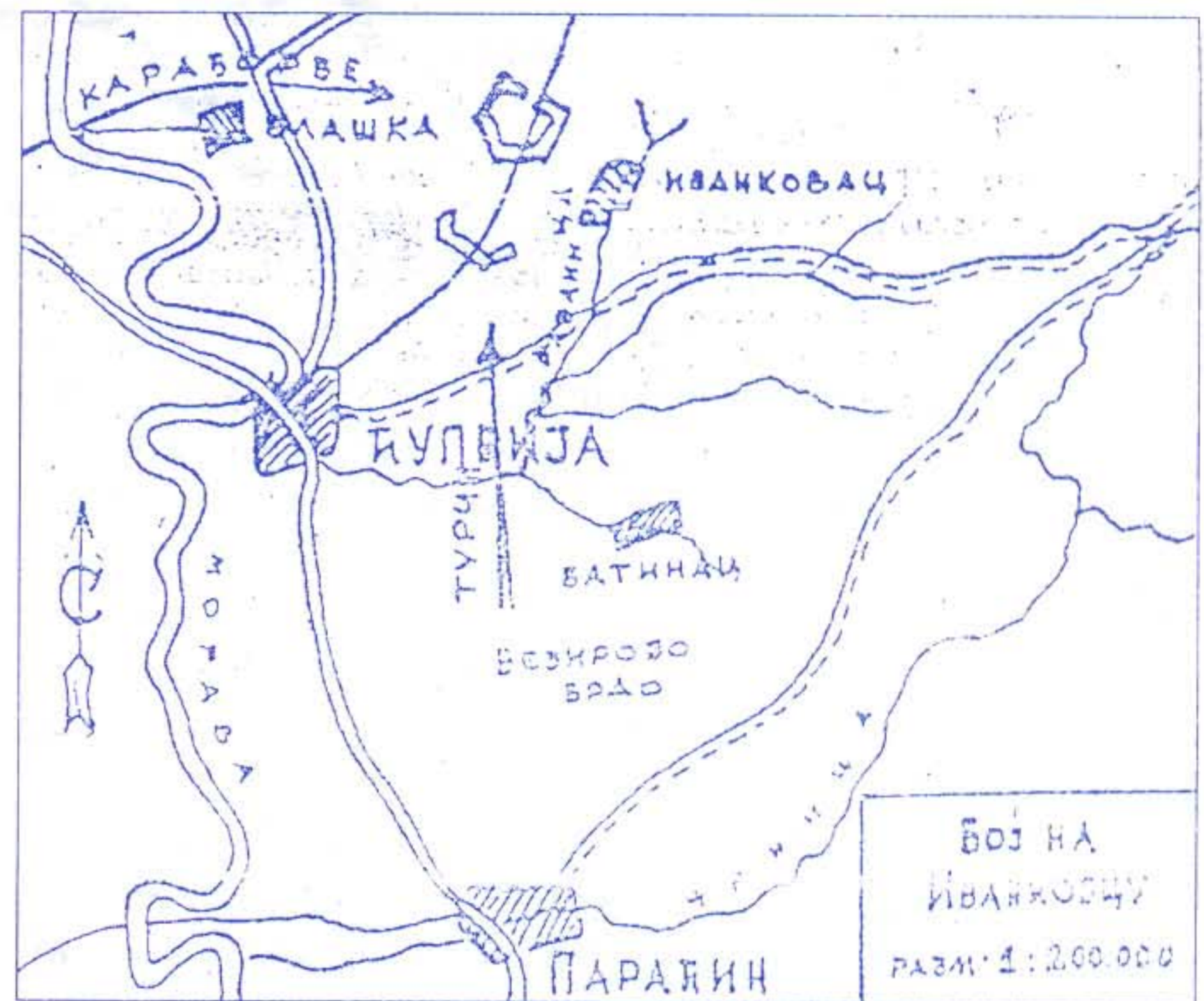
Када је 17. августа 1805. године Хафис паша дошао у Ђуприју, са својих 15 хиљада војника, променио је дотадашње своје потцењујуће мишљење о Србима. Карађорђе га је чекао на Гиљу са 5 хиљада устаника, а код Иванковца, пет километара северо-источно од Ђуприје, утврдили су се војводе Миленко Стојковић и Петар Добрњац са 2.700 бораца. Паша је војводи Миленку упутио изасланика, који је тражио да се Турци пропусте до Београда, а касније, када Кафис паша буде узео власт у Београдском пашалуку, у своје руке, средиће одмах код султана да га постави за врховног српског кнеза.

Овај предлог турског изасланика војвода Миленко је одбио, што је разбеснело Хафис пашу.

У рану зору 18. августа 1805. године започели су бесомучни напади Турака на српске шанчеве код Иванковца. Први налети турске коњице били су лако одбијени. Касније је напала пешадија, па је дошло до невиђене борбе прса у прса. Турци су имали велике губитке, тако да је Хафис паша непрестано слао нове снаге. Најзад, после дуге борбе Турци су успели да истога дана, касно поподне заузму мали шанац. На велики шанац, где су се Срби били повукли, Турци нису нападали тог првог дана Иванковачке битке.

Преко ноћи Карађорђе је прешао Мораву и дошао до устаничких положаја на Иванковцу. У ноћној борни, Срби су приморали Турке да напусте мали шанац и да се повуку у Параћин. Висове око Параћина Срби су заузели 19. августа. Стева, Карађорђевог писар, са брда које је касније било име Карађорђево брдо, ђулетом из трешњевог топа, погодио је шатор Хафис паше.

Изненађени и уплашени паша који је овом приликом теже рањен, јер му је поменуто ђуле поломило бутну кост, наредио је хитно повлачење турских снага према Нишу. На путу ка овом граду, Хафис паша е, од последица рањавања умро.

Битка на Иванковцу чини прелом у Првом српском устанку. До тада су се устаници борили против дахија, одметника од султанове власти. У овој бици, међутим Срби су се први пут сукобили са царском, регуларном султановом војском. Устанак или буна на дахије прерасла је у борбу за потпуно ослобођење.

Када су у Цариграду сазнали за исход Иванковачке битке и судбину Хафис-паше, Турци су били, не мало изненађени. Министар вере издао је фетву којом је прогласио Србе непријатељима муслимана. На основу те наредбе султан је објавио Србима цихад (свети рат) и поставио скадарског везира Ибрахим пашу, да свим силама угуши устанак.

Али, већ се назирала 1806. година, када су Срби однели највеличанственије победе – на Мишару, Делиграду и код Београда.

Нинослав Станојловић

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Нинослав Станојловић (Јагодина, 1964.), у родном граду завршио је основну и средњу школу, а Филозофски факултет – одсек за историју у Београду.

У Јагодини већ 15 година ради као професор историје и истовремено се активно бави проучавањем прошлости овог града, и живописима знаменитих Јагодинаца. Аутор је око 40 чланака, студија и прилога у бројним стручним часописима и зборницима, као и стотинак новинских текстова и фељтона у локалној штампи. Учествовао је на 20 домаћих и међународних научних скупова, симпозијума и округлих столова. Бави се војном историјом, али и историјом медицине, просвете, привреде и друштва. Члан је Друштва историчара Србије и Научног друштва за историју здравствене културе Србије.

Из историје Параћина

Стари српски културни споменици у овом крају

Читав овај крај, а нарочито горњи ток реке Црнице, био је у средњем веку седиште низа цркава и манастира, Нека врста мале српске Св. Горе, како је неки историчари називају. Управо због аустријске политике и тежњи да у овај крај пренесу католичку веру потребно је да се да кратак преглед историјата верских задужбина, тј. културних центара средњег века у овом крају.

У горњем току реке Црнице, на веома кратком остојању од 10 км. налазе се на њеним обалама развалине седам цркава, а за неке од њих по народном предању кажу да су то били манастири:

1. *Сисевац*. Налази се на извору реке Црнице, која извире цела одједном у неколико врела. Има име по Сисоју. Основан је кад и Раваница, јер се и у једној листини патријарха Арсенија III помиње као метох Раваница. Уцртан је и у аустријске карте ратова, од 1683. год. до 1689. год. Има знатну историјско-уметничку вредност.

2. *Св. Аранђел*. Кад се иде низ Црницу наилази се код јаза Анте Миленковић, из Стубице, на неке зидине, за које народ вели да је била црква Св. Аранђела.

3. *Манасија*. Кад се иде даље Црницом, испод самог села Забреге, на 3–4 км. налази се опет неке развалине. По народном предању ту је била црква, одн. манастир који се звао „Манасија“, „Манасињац“. Она је такође убележена у аустријске војне карте.

4. *Забрега са црквом Св. Петком*. Ово село зову још и Прњавор. Могло би се претпоставити да је ова црква Св. Петке (за коју народ вели да је била манастир) првобитно била метох Манасињу. И Забрегу и цркву Св. Петку налазимо записану на аустријској ратној карти.

5. *Св. Јован Главосек*. Идући даље Црницом на пола километра испред села, на левој обали реке, према граду Петрусу налазе се рушевине манастира св. Јована Главосека. Овај манастир је веома интересантан. Судећи по имену изгледа да је много стар. Име Св. Јован са разним атрибутима: Крститељ, Главосек, Претеча итд. давало се обично у доба преласка у хришћанство. Ако се манастир доведе у везу са пећином на источном делу, могло би се претпоставити да је у тој пећини живео неки апостол међу Словенима, а можда и пре. Према томе, црква је вероватно била на десној обали Црнице, па кад је у средњем веку град обновљен и прошириван, она је пренета на леву обалу, да не би сметала војним циљевима. У овој цркви пронађен је један камен са натписом из 1520. године када је црква била обновљена.

6. *Петруша*. Историја ове цркве није потпуно расветљена. Она се налази на десној обали Црнице, под

градом за 3–4 метара изнад обале на једној стрмој страни. Види се да је то била првобитно мала црквица па је затим назидан и артекс и тиме проширена. О њој у доба српске владавине нема помена. Вероватно је служила као дворска црква самог жупана, а није искључено да је била и манастир због чега је и остала ван оградне утврђења. И она је свакако порушена 1413. кад и Петрус, али је ускоро обновљена. То се види по томе што је на њој дозиђиван нартекс а и служила је до „второг запустјенија“. Уписана је у аустријску ратну карту.

7. *Краса*. Тако народ зове рушевине цркве на буљанском гробљу. По једном предању и то је био манастир, па је опустео. С обзиром да се у повељама помиње Горња и да је ова црква била сеоска црква Горње Петре, тек откопавањем можда би се могло утврдити да ли је Краса била манастир или сеоска црква?

Сем ових седам црквица на Црници, на улазу Црнице у Главичку клисуру, налази се рушевине још једне мале црквице коју народ назива Св. Аранђел. Исто тако на левој притоци Црнице, Грзи, кад она излази из честбродичке клисуре, налази се код једног извора манастир Св. Петка који и данас постоји.

И на крају значајна је помена Св. Богородица Лешјанска. Из Хрисовуље од 15. октобра 1369. год. познато је да ју је подигао Жупан Вукосав на својој баштини и својим трудом, а даровао манастиру Хиландару са селима Лешјем, (у повељу пише Лештије), са засеоцима Доњом Мутницом, Брестицом, Зубарјем и Невидовом (сада Д. Видово), „са рибарима и људима, са уљаником и засеоцима.“ У њој је био Вукосављев син Држислав, као калуђер Дионисије. Постојала је све до пропасти Србије, па и касније, а порушена је 1594. године приликом једног неуспелог устанка Срба против Турака.

(Из књиге Црвене воде Црнице)

Позив на сарадњу у нашем „Параћинцу“

Позивамо све чланове нашег Удружења, као и пријатеље Удружења, да се активно укључе у сарадњу са својим гласилом – „Параћинцем“. Дакле, позивамо Вас да сваки користан напис, идеју, вест, коментар, информацију, одкуцате, или бар читко руком напишете и пошаљете на нашу адресу, тј. на адресу ТОП ТУРСА, Краља Александра 130 или једноставно предате уреднику листа. Обећавамо Вам да ћемо сваку лепу, корисну и добру информацију или чланак сигурно објавити у листу, али без хонорара... Хвала.

Библиотека нашег Удружења

Неки чланови нашег Удружења знају а неки вероватно и не да ми поседујемо и малу библиотеку. Заправо, реч је о нашем члану Милораду Матејићу, који на сваком састанку, носи са собом и малу приручну торбу, у којој се налазе књиге наше библиотеке. Реч је о књигама које је Матејић добио од многих чланова Удружења као и оних који су аутори тих књига.

Наша је жеља да библиотека још боље функционише па у том смислу ћемо објавити у наредном броју нашег листа списак свих књига које Матејић поседује, уз молбу свима који желе да неке од књига прочитају да се пријаве с тим да их „библиотекар“ донесе на следећем састанку, а читалац онда добије и прочита до следећег састанка, када ће књигу вратити. Мислимо да ће у том смислу библиотека нашег Удружења, тј. „Матејина библиотека“ боље и ефикасније функционисати.

ВЕСТИ • ВЕСТИ • ВЕСТИ • ВЕСТИ • ВЕСТИ • ВЕСТИ

У току лета ове године, члан нашег Удружења и сликар Жижа Прошић имала је две сликарске изложбе. Прва је одржана у галерији на Војној медицинској академији у Београду, а друга у сали Дома војске, такође у Београду. Обе изложбе биле су лепо посећене како од чланова нашег Удружења тако и од бројних Београђана.

* * *

Промоција романа Мирка Спасића „Љубави и мржња“ објављена је крајем прошле године у ресторану „Парк“, а којој су присуствовали чланови нашег Удружења. Промоцију је отворио и аутора поздравио др Момир Стефановић, председник Скупштине, а о књизи је говорио Никола Корбутовски, који је нагласио да је аутор свом детињству пришао искрено и топло.

* * *

У Галерији „Спорт кафе“ у Београду, средином децембра ове године отворена је изложба спортских фотографија, посвећених наредном Светском првенству у фудбалу, идуче године у Немачкој. Изложбу је организовао члан нашег Удружења Томислав Михајловић дугогодишњи спортски новинар.

Излог књига

Окупација крај железничке пруге

Роман Мирка Спасића „Љубави и мржње“ је животопис аутора и његовог најпријснијег другара Михаила Радосављевића-Мике. Њихово детињство (до 14–15. године) трајало је у време другог светског рата на обали Мораве, у Ћићевцу (основна школа) и Параћину (гимназија). Обојица су припадали породицама железничара, па им је живот пролазио крај железничких колосека. Аутор се родио и започео детињство у Новом Саду да би време рата и окупације провео у Ћићевцу. Започето на обали велике европске реке Дунав, наставља се на обали велике реке Србије Мораве, где ће се срести са другом Миком и са њим провести заједничке четири године испуњене разним догодовиштинама, од играња крпењаче до брања траве за исхрану домаћих животиња, до онога докле их може довести само дечачка радозналост, склоност ка авантуризму, која – по правилу – крије многе опасности. Сасвим је нормално често потсећање аутора да они живе у окупираној Србији бременитој свим недаћама од сукоба Срба против Немачког окупатора до сукоба Срба са Србима. Описујући живот, дружење и деловање два радознала и духом немирна дечака, аутор са много детаља ненаметљиво читаоцу, уствари дочарава слику окупиране Србије и живот у њој. За обојицу највећа срећа и радост је што припадају стабилним породицама, које су пуне љубави, међусобног уважавања и поштовања (однос оца Вукадина и сина Мирка), породицама неоптерећеним патријархалношћу, већ типичним за српске грађанске породице половином прошлог века. То су оне породице које су својим члановима обезбеђивале сигурност, оптимизам у очекивању бољег сутра, а све то на равноправној подели послова и обавеза када свако даје свој допринос, када свако ради као услов да би сви имали.

За старије читаоце Спасићевог романа (неке врсте аутобиографије) „Љубави и мржње“ то је верно потсећање на

дане другог светског рата на нашем поднебљу, а за млађе једноставно штиво да се сазна како је то некада било. Све то исказано је кроз нанизане дане кроз сва годишња доба и у свим срединама – у школи, на улици, у граду и на селу, у воћњаку. Уз све то је и време када се запали прва цигарета (од суве свиле кукуруза), попије прва чаша вина или осети немир прве љубави, колико дечачки чедне толико везане за сан у коме се сања оно што би сневач желео на јави уз присутан страх да неко не открије ту и такву тајну, као и многе друге којима је бременито свако детињство.

У првим годинама после рата младе генерације (пионири) васпитавале су се на стрипу и причама о Мирку и Славку, двојици дечака који су готово у игри наносила велике штете и невоље оружаном сили окупатора. Зато је роман „Љубави и мржње“ поглед на овог пута Мирка и Мике са позиција година којима је започео наш трећи миленијум. Рекосмо да аутор припада породици железничара, што је условило да се готово сва збивања из ове књиге сместе поред железничке пруге, у теретним или путничким возовима. Зато и употребљавамо воз као метафору да бисмо потврдили занимљивост целе приче, јер читање овог романа личи на дуго путовање неког воза.

Уз све треба рећи да је роман „Љубави и мржње“ истовремено и ратна хроника Ћићевца и Параћина, без обзира што је намера аутора да нам опише свој живот. Полазећи од максиме да је живот сваког човека роман, а да се у романима налазе само описани животи, читалац романа Мирка Спасића „Љубави и мржње“ уверава се да је аутор имао сва права да ову књигу напише, на задовољство свакога ко је буде читао. Ако то помогне да пронађе суштину свог животног романа успех аутора је још већи.

Божидар Вељковић

Шта се дешава са спортом у нашем граду

Врло је тешко почети писати о спорту у нашем граду, односно у Општини Параћин. Да ли почети од оне старе изреке за фудбал која каже „фудбал је највећа споредна ствар на свету“ или уопште за спорт „У здравом телу здрав дух“.

Можда боље почети од ове изреке: „Шта има новог од спорта у Општини?“

Почнимо од падобранства, како имамо аеродром код Давидовца, боље речено у „Кулајни“, поље између Лешја и Давидовца подно Мириловца. Падобранство без аеродрома и авиона не може да битише. Да, то су створили људи из нашег града Гојко Боројевић, Панић Јеремија, Годић Александар и наравно најмлађи инг. Томислав Шалетић. О успеху аероклуба „Наша крила“ може се много писати. Поменимо да су били прваци Југославије а да не говоримо Србије у разним падобранским дисциплинама.

Пошто ми је циљ да пишем о спорту морам споменути и остале спортове као што су пливање. Имамо летњи и зимски базен што је основни услов за овај спорт. Пливачки клуб „Црница“ у свом саставу има и ватерполо клуб. Пливачи и пливачице на многим такмичењима су увек међу најбољима, од 1 до 3 места. Поменимо само неке: Радојковић Борка, Саву Иваковића, Радошевић Светислава а од пливачица Т. Каличанин, Виденовићку и друге. Ватерполисти су чланови Друге савезне лиге, група Србија. Заслуге за пливачку школу и успех пливача заслужан је проф. Љубиша Јовановић.

Шта још има: кошарка, мушка и женска, наравно све посебно, и зашто, то нико не зна. Кошаркаши и кошаркашице имају своје школе кошарке. Где се такмиче, да, у оквиру Друге српске лиге. Овај спорт је био у врху (Прва савезна женска лига Југославије).

Да ли постоји рукомет, да, постојао је у оквиру „Борац СФС“ или „Текстилац“. То писац ових редова незна. Да, у Мутници постоји „Карате и џудо клуб“, који у својим редовима има више првака Србије у неким дисциплинама.

Овде се морамо подсетити да постоји више терена за тенис, један је код Хале спортова са балоном, а други комплекс (више терена) на Карађорђевићевом брду. Да ли међу тенисерима има бивших параћинских асова попут браће Милосављевић, Јефтића, Томића и других, то не знамо. Вероватно да. Увек се „Борац СФС“ одликовао и стонотенисерима, Руди Ванеком, Слобом Серафимовићем, Љубом Стаменковићем и браћом Миљковић, а да ли тај спорт битише, вероватно као и шах и други спортови.

Али, вратимо се најспореднијој ствари на свету: фудбалу. Нећемо овог пута од 1911. године, вратимо се садашњости. Наше „Јединство“ госта је творило иако је свима познато да то мора бити и остати понос параћинска игра. Да, они су сада чланови Српске лиге, група Исток, веровали или не, на 14 месту од 18 клубова. А зашто били су пасторче града, опет зашто, вероватно што нису имали руководство, које би нашло заједнички језик са општинским руководством. Захваљујући пре свега Пеливановићу, Милојевићу, Драгутиновићу и верној публици остали су да се такмиче у Српској лици. Недавно одржана Скупштина је изненадила ново руководство на челу са Батом Вељковићем, Драганом

Митићем, Вл. Перићем, Сашом Симићем и наравно Томом Шалетићем. Прихватили су да врате „Јединство“ тамо где му је место, уз раме Лесковцу, Врању, Нишу, Пироту, Краљеву, Алексинцу. Решили су да врате у Параћин све бивше активне играче „Јединства“ као што су: Томић, Ивановић, Милчић, Павловић, Мирковић први, Марковић други, Ракић, да задрже садашњи стручни штаб на челу са Р. Марковићем и Са. Јанковићем. Да ли ће успети – надамо се да хоће. Обећана им је помоћ и пружена рука сарадње из ОФК Београда“ као и од „Будућности“ Банатски Двор, иза кога стоји параћински зет Мирко Вучуревић, бивши играч „Јединства“ из шездесетих година, који је увек усакао кад је требала помоћ у било ком погледу.

Жеља садашње управе на челу с Батом Вељковићем, чија се породица од оца Микице преко њега пренела и на синове, који су такође били играчи „Јединства“, сигурно се не би остварила да нема подршку Општине на чијем је челу господин Саша Пауновић.

Нека ми господа из ОФК „Јединства“ Д. Мутница опросте, јер о њима и њиховом клубу биће више речи у неким од следећих бројева нашег листа.

Пожелимо свим спортистима наше Општине срећну нову 2006. годину.

Бранко Куцина

IN MEMORIAM

Са нама су у мислима

Ево, обележавамо пет година постојања нашег Удружења. Међутим, морамо рећи да је оно, у овом периоду остало и без једног броја својих вредних и оданих чланова. Овом приликом ћемо их само поменути, уз извињење што смо можда неке и испустили да поменемо.

Бошковић (Јовановић) Мира, Гајтовић Миша, Куцина Здравка, Корбутовски (Бојовић) Дивна, Марковић Димитрије-Мита, Милешевић Мирослав, Милошевић (Недељковић) Мирјана, Петровић (Жунић) Милушка, Петровић Драгутин, Стаменковић Љуба, Штасни Мирослав, Стојковић Петар, Жунић Зоран, Брђовић Милан-Брђа

Са нама ће сигурно остати још дуго у мислима. Нека им је вечна слава и хвала за све што су учинили за наше Удружење али и шире...

Удружење Параћинаца и пријатеља Параћина

КАЛЕНДАР САСТАНКА УДРУЖЕЊА

Уторак, 27. децембар 2005

Уторак, 31. јануар 2006

Уторак, 28. фебруар 2006

Уторак 25. март 2006

Састаници се одржавају, већ по традицији у ресторану Парк, код Калемегдана, са почетком у 18 часова, у затвореној просторији

НЕ ЗАБОРАВИТЕ, ДОЋИТЕ